

vil meddele ham Concession. Man har i det andet Thing fremhævet det meget Usikre med Hensyn til Rentabiliteten, et Spørgsmaal, som jeg ikke skal gaae ind paa, thi det forekommer mig aldeles klart, at det er Noget, der hverken vedkommer Regjeringen eller Thinget, men er en Sag, der vedkommer Entreprenuren alene; han maa selv sørge for, hvorvidt denne Indretning i sin Tid vil svare Regning, og det er altsaa en Sag, man maa holde udenfor Discussionen. Saa snart der spørges, om denne Art Locomotiver bør anvendes eller ikke, opstaaer der især det Spørgsmaal, om der vil være Fare forbunden med deres Anvendelse paa de almindelige Landeveie. Jeg troer da, at den Frygt, der har hersket i den Heenseende, er overdreven. Jeg troer ikke for mit Vedkommende, at der er nogen Fare forbunden dermed, og man maa jo ikke overse, at den Fare, man har antaget at være tilstede, modarbejdes paa flere Maader. Det er nemlig klart, at Faren for det Første formindskes derved, at man bestemmer veed Tiden, naar et saadant Tog ankommer, og dernæst er den Hurtighed, hvormed Locomotivet befordres, saa ringe, at den i Almindelighed ikke kan antages at bringe Forstyrrelse tilveie. Den Lethed, hvormed Locomotivet styres, er saa stor, at det sædvanlig strax kan standses, saasnart det viser sig, at det kunde foraarsage en eller anden Skade ved f. Ex. at møde et Par Heste, der ere spændte for en Vogn, og som kunde blive hange for et saa usædvanligt Syn. Men her maa da erindres, at vedkommende Ingenieur har erklæret, at der ikke paa en meget lang Strækning, som han har kjørt paa et saadant Locomotiv, er forekommet noget Tilfælde, hvor Heste, spændte for en Vogn, ere blevne forstrækkede ved dette Syn. Ligesom jeg troer, at den høitærede Indenrigsminister maa være fuldkommen bemyndiget til at meddele Concession paa et saadant Befor-

bringningsmiddel, saafremt Vedkommende ikke forlanger en bestemt Tidsfrist, i hvilken han ønsker at erholde Eneret dertil, saaledes troer jeg paa den anden Side, da Hensigtsmæssigheden af dette Befordringsmiddel maa være anerkendt og Usikkerheden af at faae det indført maa være temmelig klar, at der ikke er nogen Grund til at nægte dette Lovforslag Fremme, og jeg skal derfor tillade mig at anbefale det til Overgang til 2den Behandling, uden at der nedsettes noget Udvalg.

Bille: Jeg skal tillade mig at slutte mig til den Anbefaling, som det foreliggende Lovforslag har modtaget af de to ærede Medlemmer for Svendborg (Vesjen) og Manders (Klee) Amt. Det forekommer mig, som om der er al Opfordring for Rigsdagen til at gjøre det muligt for den private Industri at kunne røre sig i de tvende Retninger, hvorom der her er Tale; jeg troer, at de Betænkeligheder, som fra forskjellige Sider ere udtalte, saavel imod Sporveie som imod Anvendelse af Locomotiver paa almindelige Landeveie, mere beroe paa en Fordom end paa en egentlig begrundet Overbevisning; thi overalt, hvor disse Foranstaltninger hidtil have været gennemførte, har det viist sig, at de i Praxis slet ikke have medført nogen Ulempe. Det er jo nemlig klart, at den eiendommelige Fare, som findes ved Anvendelsen af Locomotiv paa Jernbaner, er knyttet til, at Locomotivet paa de lagte Spor kan beræge sig med en overordentlig Hastighed; denne store Fare for alt Mødende, som saaledes findes ved Locomotivet paa Jernbanen, forsvinder, naar enten Sporet eller Locomotivet tages bort, det vil sige, naar man enten fører med Heste paa Sporveien eller med Locomotiv paa Jordvei; det er kun Foreningen af begge disse Momenter, hvorved der kan opstaae nogen særegen Fare for den øvrige Færdsel.